

ОПЕРАТИВНАТА СПАСИТЕЛНА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2003 - 2005 Г.

Основните мотиви, които обединяват членовете на Планинската спасителна служба, са съпричастност към проблемите на изпадналите в беда хора и готовност да им се притекат на помощ. Практическото реализиране на тези високохуманни побуди се реализира чрез оперативната спасителна дейност.

В основни линии тя се осъществява чрез аварийно организирани спасителни акции и чрез оказване на помощ по време на планирана охрана на хора, в райони с предположаем травматизъм.

Оказаната помощ през периода 2003 – 2005 г. е показана чрез таблици в настоящия бюлетин.

Зад изписаните върху хартията цифри стоят усилията, уменията и човечността на 650-те планински спасители, организирани в 32 отряда на ПСС. Тук можем да открием и съпричастността на техните близки, изпълнена с притеснения, тревожни часове и основателна гордост. Опитният администратор ще види и подкрепата на тази дейност, оказвана от обществените структури и отделни спонсори, както и не леката ангажираност на хората, които я организират и ръководят.

Тези цифри съдържат и отношението на много хора към Планинската спасителна служба. То не винаги е ласкаво, но все пак може да се изрази с думите на майката на един пострадал: "Благодаря Ви, че ви има!". Нека погледнем цифрите и ги анализираме.

Общият брой на нещастните случаи нараства, като през 2005 г. достига отново познатата ни цифра 1218. Посещаемостта на хижите и ангажираността на легловата база в големите планински курорти чувствително се увеличи. Увеличи се и потокът от хора, провеждащи егнодневни излети в планините. Впечатленията ни се подкрепят и от по-дългите опашки пред лифтовете в основните ски-центрове.

Повиши се и прилежността при отчитане на оказаната помощ. Може да се счита, че възприетият от повечето отряди подход за охрана, при който отпаднаха или силно се ограничиха плановете дежурства в планината, допринесе за нерегистриране на някои нещастни случаи. Допустимо е по-леките от тях да са овладяни без намесата на планински спасители.

Отново процентът на травмите при ски-спорт е най-висок – до 85%. Неговата промяна през годините не е достатъчно красноречива, за да се направят конкретни изводи. Прави впечатление обаче, че случаите, свързани с практикуване на сноуборд (5%) трайно заемат място в нашите таблици. Подобно е положението и с инцидентите, случили се при планинско колоездене (0.5%) и парапланеризъм (0.2%). Всички те имат тенденция към увеличаване, която е свързана с все по-широкото им популяризиране. Характерът на ситуацията, при която се осъществява оказването на помощ на част от сноубордистите и парапланеристите, както и характерът на травмите, са трудни и специфични. Те изискват задълбочаване квалификацията на спасителите в тази насока. Необходими са и засилени профилактични мерки.

Туристическите изяви през този период са свързани с до 10% травматизъм. В сравнение със средата на 90-те години (18%) той е намалал, но има тенденция към покачване. Прави впечатление, че повечето инциденти са се случили в по-популярните и сурови райони: Мальовица, Мусала, Рилски езера, Вихрен, Тевно езеро, х.Раї, Бузлуджа, Черни връх и Алеко. При много от тях, като причини отчитаме: недостатъчните познания за планинския терен и климат, както и подценяване на организационните моменти при осъществяване на излети и преходи. Свързани с процента на спасителните акции за търсене на загубени (38%), отнасящи се най-често

за туристически групи, може да кажем, че и тук има необходимост от засилена профилактика.

Най-силно засегнати от планинския травматизъм са хората от 11 до 40-годишна възраст. Те са с най-висока продуктивност в обществото. И отново, най-чести са травмите при практикуване на ски-спорт. Тъй като се забелязва тенденция за все по-пълно обхващане на начинаещите в рамките на ски-училищата, профилактичната работа, провеждана чрез тях, добива нова значимост.

Както се вижда от таблицата, броят на проведените спасителни акции през 2005 г. е нараснал чувствително. Съответно и планинските спасители, ангажирани с провеждането им, нарастват от 327 на 436. Считаме, че това е в резултат от споменатата вече нова тактика на отрядите за оказване на помощ в охраняваните от тях райони. Тази тактика, обаче, изисква засилени грижи по комуникацията с различните обекти в планините, както за да може надеждно да бъде подаден сигнала за помощ, така и за по-ефективната намеса на ПСС. Проблемът обхваща не само състоянието и възможностите за ползване на технически съоръжения, но и официалните и личностни взаимоотношения на планинските спасители с хората, работещи и живеещи в планината. Приобщаването на такива хора към Планинската спасителна служба придобива нова значимост. От друга гледна точка, снемането на плановете дежурства и оказването на помощ чрез спасителни акции ангажира най-често активните членове на отрядите, а останалите засилват своята пасивност. Необходимо е отрядните ръководства да обмислят и приложат подходящи организационни мерки, целящи изравняване на ангажиментите между спасителите в отряда.

В цялостната оперативна спасителна дейност отново изпъква проблемът със съоръженията за транспорт и комуникация. Колите с повишена проходимост и снегоходните машини работят в тежки теренни и метеорологични условия, които водят до бързото им амортизиране. Недостатъчно са средствата за резервни части и ремонт. Прави впечатление удачното ползване на клетъчните телефони, които, съчетани с възможностите на другите съобщителни средства, чувствително подобряват възможностите за връзка при осъществяване на спасителната дейност.

Огнян Балджийски –
инструктор по планинско спасяване